

KETBA programma

Par programmu:

Apmācību programma "Kompetents emocionāli traumētu bērnu aprūpētājs" jeb KETBA Latvijā ir pazīstama kopš 2016. gada. Programmas autori ir Džeina un Deivids Skūleri (*Jayne and David Schooler*), kuri pārstāv organizāciju "*Back2Back Ministries*", ASV. Programmu nodrošina organizācija "Latvijas kristīgā alianse bāreņiem", un tā ir sertificēta VBTAI kā sākotnējā obligātā apmācību programma uzņemošajām ģimenēm.

KETBA programma palīdz aprūpētājiem saprast traumas ietekmi, kā arī sniedz praktiskus padomus, kā strādāt ar bērniem, kuri ir piedzīvojuši traumu, un kā palīdzēt viņiem pilnvērtīgi attīstīties un iekļauties sociālajā vidē. Līdz šim Latvijā ir apmācīti vai iepazīstināti ar programmu jau vairāk kā 600 aprūpētāji un speciālisti, kas darbojas ārpusģimenes aprūpes sfērā.

Programmas saturs:

KETBA programma balstās uz jaunākajiem zinātniskajiem pētījumiem par traumas ietekmi uz cilvēka attīstību, pētījumiem neirozinātnē, kā arī bērnu attīstības un piesaistes teorijas laukā. Tās pamatā ir TBRI® metode (*Trauma-based Relational Intervention*), kas izveidota Kārinās Pērvīsas Bērnu attīstības institūtā ASV (Karyn Purvis Institute of Child Development).

Apmācības sastāv no deviņiem moduļiem:

1. modulis - Trauma un tās ietekme uz bērna dzīvi

- Kompetentas emocionāli traumētu bērnu aprūpes pamatojums
- Kad bērna stāsts ietver agrīnu pamešanu novārtā un traumu
- Padziļināts pārskats par kompleksu attīstības traumu
- Dzīve hroniskās bailēs

2. Modulis - Saprast traumu un tās ietekmi uz attīstības vecumposmiem

- Piesaiste: četri jautājumi
- Pašregulācija
- Sensorie procesi
- Kavēta attīstība

3. Modulis - Kā kļūt par kompetentu aprūpētāju emocionāli traumētam bērnam

- Mūsu gaidas
- Kompetenta emocionāli traumētu bērnu aprūpētāja raksturojums
- Sevis izpēte
- Kā audzināt savus bērnus, ja pats neesi pareizi audzināts

4. Modulis

1. pamatprasmē - Izmantot pieejamos līdzekļus, lai saprastu traumas ietekmi
2. pamatprasmē - Maksimāli palielināt bērna apzināto drošību

5. Modulis

3. pamatprasmē - Palīdzēt bērnam mazināt emociju uzplūdus un veidot saikni
 - Bērnu un pusaudžu lielākās vajadzības
 - Bērnu audzināšanas veidi
 - Piesaistes veidošanas stratēģijas

- Saiknes veidošana: desmit stratēģijas pozitīvai saskarsmei
- Spēkpilns noslēgums

6. Modulis

4. pamatprasmē - Palīdzēt bērnam pārveidot uzvedības izpausmes un veidot saikni
- Tradicionālās bērnu disciplinēšanas metodes
 - Sliktas uzvedības iemesli – vajadzība aiz uzvedības
 - Divi galvenie sliktas uzvedības iemesli: vilšanās un agresija un bailes no atšķirtības
 - Nevēlamas uzvedības izpēte
 - Aktīva uzvedības veidošana, izmantojot dzīves vērtību scenāriju
 - Reaģēšanas līmeņu apgūšana
 - Jautājumi, kas pārveido mūsu atbildes reakciju

7. Modulis

5. pamatprasmē - Atzīt attiecības, kas bijušas pagātnē, veicināt jaunu, pozitīvu attiecību veidošanu
- Sarunas tēma: zaudējums
 - Izpratne par pamatprincipiem. Psiholoģiskā klātbūtne un nozīmīgas saiknes
 - Divi bērni, divi stāsti, divi rezultāti. Sagatavošanās bioloģiskās ģimenes apciemojumam un pārrunas pēc tā
 - Aprūpētāju domas, sajūtas un atbildes reakcijas

8. modulis

6. pamatprasmē - Palīdzēt bērnam izveidot pamatotu izpratni par viņa dzīvesstāstu
- Kam pieder pagātne?
 - Notikumi un atmiņas
 - Desmit patiesības teikšanas principi
 - Izstāstīt stāstu par smagu pagātņi
 - Bērna dzīves grāmata

9. modulis

7. pamatprasmē - Mācīties rūpēties par sevi, vienlaikus rūpējoties par bērniem
- Sākotnējā informācija par pašaprūpi
 - Izdegšana un līdzcietības emocionālais nogurums
 - Kopsavilkums un mans pašaprūpes plāns

Pēc programmas pabeigšanas dalībnieki:

1. Sapratīs, kādi ir bērna labklājības mērķi;
2. Sapratīs, kādas pamatprasmes ir nepieciešamas, lai kompetenti aprūpētu emocionāli traumētus bērnus;
3. Sapratīs potenciālo traumas ietekmi uz bērna attīstību;
4. Atpazīs, kā bērnībā radītais traumas stress saasinās, ja bērns turpmākajā dzīvē saskaras ar dažādiem stresa faktoriem;
5. Identificēs atbildes reakcijas, stiprās puses un aizsargājošos faktorus, kas veicina emocionāli traumēto bērnu pozitīvu pielāgošanos;
6. Identificēs jaunas stratēģijas, metodes un prasmes, kā tikt galā ar bērna pagātnes traumām un tās izraisītajām uzvedības izpausmēm;
7. Apgūs stratēģijas, kas veicinās rūpes pašiem par sevi.

Mērķauditorija:

Programmas mērķauditorija ir ikviens cilvēks, kurš ikdienā strādā ar bērniem, kuri piedzīvojuši traumu, tai skaitā:

- Sociālie darbinieki
- Bērnu namu darbinieki
- Bāriņtiesu darbinieki
- Psihologi
- Psihoterapeiti

- Sociālie pedagogi
- Nevalstisko organizāciju pārstāvji
- Tiesībsargājošo institūciju darbinieki
- Veselības aprūpes iestāžu darbinieki
- Profesionāļi un praktiķi, kuri strādā ar bērniem un vecākiem ārpusģimenes aprūpes sistēmā
- Ikviens interesents, kurš ikdienā rūpējas par grūtībās nonākušiem bērniem

Mācību norise:

Mācību cikla garums ir 30 akadēmiskās stundas, un tās tiek organizētas kā trīs dienu klātienes mācības - reizi nedēļā (brīvdienās), atbilstoši noteiktam grafikam. Mācību norises laiks ir 9:00-18:00 (ar pauzēm), bet iespējams vienoties par individuāli pielāgotu norises laiku.

Mācības notiek grupās līdz 24 cilvēkiem. Mācības var tikt organizētas gan iestādes telpās jebkurā vietā Latvijā, gan atbalsta centra "Tilts" telpās Mārupes ielā 16, Rīgā.

Apmācības vada divi sertificēti KETBA treneri (ar profesionālo un ar praktisko pieredzi kā uzņemošā ģimene). Programmu ir iespējams apgūt latviešu, krievu vai angļu valodā.

Mācību noslēgumā katrs dalībnieks saņems sertifikātu par programmas apguvi noteikto stundu apjomā. Sertifikātu varēs saņemt dalībnieki, kuri būs apguvuši programmu vismaz 24 akadēmisko stundu apjomā.

Cenas:

Pilnā apmācību kursa izmaksas 24 dalībniekiem ir 1990 EUR.

Mācību cenā iekļauti mācību materiāli (dalībnieku grāmatas), prezentāciju materiāli un divu treneru vadīta interaktīva apmācība ar uzskates materiāliem, kā arī sertifikātu sagatavošana dalībniekiem par apmācību apguvi un nelielas uzskodas.